

Luisteren

KERSTVERHAAL
DOOR M. HEIJENK

Even een fel geknetter in de avondstille, dan een zachter gesputter en daar gaat hij dan weer, Kees. Op z'n brommer natuurlijk. Zoals bijna elke avond. „Wat moet ik thuis doen! Je verveelt je er maar!” vindt Kees, als moeder meent er iets over te moeten zeggen.

Och ja, ze wonen ook wel wat achteraf. Er is hier weinig vertier. De jongens kunnen tegenwoordig niet meer rustig in huis zitten, naar 't schijnt. Hij mag ook best eens wat hebben. Overdag werkt hij hard genoeg, denkt moeder. Maar elke avond...? Altijd is hij in de stad. En wat hij er eigenlijk doet, daarover heeft ze maar een zeer vaag idee.

„Naar Bert. En dan gaan we rondjes rijden. Soms pikken we een zakje patat. En er zijn wel eens meisjes, met wie je wat leutert...”

Moeders verschrikte gezicht, toen hij dat laatste zei! Kees moest er een beetje om lachen. Zo enorm ouderwets zijn z'n ouders. Hij stelt haar maar gauw gerust: „O nee, niks geen bijzonders, hoor! Maak u maar niet bezorgd.” Eigenlijk kwam het er wel wat spottend uit. Net of Kees zijn ouders niet helemaal au serieus neemt.

Och ja, die jongens...

Het geluid van de brommer is allang niet meer te horen. Toch staat moeder nog bij de deur, vanwaar ze Kees nagekeken heeft, zover dat mogelijk is in 't donker. Een verdwijnend rood lichtje... Rood! Gevaar! Is er gevaar in het gedrag van de jongen? Ze zucht. O nee, ze denkt niet in de eerste plaats aan een ongeluk, al rijden die jongens soms wel wat onverantwoord. Ze denkt meer aan iets anders. Aan dat doelloze gedoe in de stad. De jongen vreemdtd helemaal van zijn ouders en zijn thuis.

Is dat niet gevaarlijk? Waar loopt dat op uit? Betekenen we dan zo weinig voor hem?

Ze zucht en gaat naar binnen.

Een poosje later zitten ze met z'n drieën om de tafel. Moeder met haar stopwerk, vader met de krant, Jo naait. Ze kunnen zo gezellig zijn, die winteravonden. De stille avonden voor kerst, wanneer het buiten somber is. Wanneer er ergens diep in je toch een verwachten is... Een uitzien... Naar wat?

Een onnodige vraag. Elk jaar wordt er immers uitgezien naar het Kerstfeest. Wordt er geluisterd naar de engelenzang: „U is heden geboren de Zaligmaker!” Kees heeft dit feest toch ook jaren

gevierd. Is er dan niets van blijven hangen? Waarom moet hij toch steeds maar zinloos rondjakkeren? Zijn zij daar misschien toch zelf schuldig aan? Door eigen lauwheid? Heeft Kees de waarde van het geloofsleven wel werkelijk kunnen zien? Hier, in dit huis?

Moeder erkent in stilte, over de kapotte sok gebogen, dat er wel het één en ander aan mankeert, aan haar persoonlijk geloof.

Maar ja, een mens is ook altijd zo druk. Hier net zo goed als in de stad. Er blijft weinig tijd over voor luisteren...

Er is zo weinig stilte, echte stilte, binnenin je. Je gedachten malen maar door. Nu ook. De hele avond al denkt ze aan Kees. Waarom maakt ze zich toch zorgen? Die jongen redt zich immers wel! Nou, of Kees zich redt!

Zijn brommer raast over de verlaten grintweg. 't Is een goed kwartier naar de stad. Kees vindt het heerlijk zo over de wegen te daveren. De wind suist langs zijn gezicht. Koud is het wel, maar toch lekker. Gelukkig dat hij het huis weer uit is. Dooie boel! In de stad kun je tenminste plezier hebben. Offe... nou ja, er is fijn veel lawaai. Als Bert en hij elk op hun brommer rijden weergalmt het geluid door de straten. Als je iets tegen elkaar wilt zeggen moet je schreeuwen. Soms kijken de mensen je nijdig na. Nou, leuk!

Hé, wat is dat opeens voor gepruttel? Wat mankeert die motor? Wil ie niet verder? Vol gas, jongens! Nee, 't helpt niet. Nog een paar plofjes... dan slaat de motor af.

Sufferd, de benzine... 'k heb geen benzine meer, weet Kees plotseling. Vergeten de tank thuis te vullen. Daar staat hij dan nou, midden in de eenzaamheid. Hij kan naar de stad gaan en hij kan naar huis terug. 't Is allebei even ver.

Hij zal 't ding moeten trappen. Dat is geen licht karweitje. Is er geen huis in de buurt, waar ze misschien een beetje benzine voor hem zouden hebben? Kees speurt in het donker.

Waar is hij eigenlijk precies? 't Is niet eens makkelijk te zien zo. Wat is het land nu wijd... en stil... Dat het ergens nog zo stil kan zijn. Hij was het bijna vergeten. Hij kent niet anders meer dan het geraas in de fabriek en het geluid van de brommer en het leven in de stad. De stilte thuis ontvlucht hij steeds zo gauw mogelijk. Trouwens, die háált

het niet bij de rust, die hier om hem heen hangt. Stil en donker, als in de nacht...

„Stille nacht, heilige nacht...” Hoe komt hij daar nou ineens bij? Gaat hij nou van de weeromstuit sentimenteel worden?

Hij begint te fluiten, om het lied, dat hardnekkig in zijn hoofd blijft doorzeuren, kwijt te raken. Maar het gefluit klinkt als een klap tegen de stilte. Het slaat in zijn gezicht terug.

Kees zit nog steeds op de brommer. Zijn benen aan weerskanten op de grond. Hij leunt voorover, met de armen gekruist over het stuur.

Er valt niet tegen te vechten. Daar is het weer: „Heilige nacht, Davids Zoon, lang verwacht...”

Plotseling flitst het door Kees heen: „Zó stil moet het geweest zijn, toen de herders de engelen hoorden zingen. Alleen als het stil is, als jezelf stil bent, kun je luisteren...”

't Is zo'n vreemde gedachte. 't Past helemaal niet bij hem. Hij moet er een beetje om lachen. Hij zit hier alsof hij getikt is. Op een brommer, die niet rijden wil. Omdat de tank leeg is.

„Laat ik maar naar huis gaan”, vindt Kees. „Of... waarom eigenlijk niet naar de stad? 't Maakt met de afstand niet veel uit. Is 't me daar soms te druk?” denkt hij spottend, maar toch draait hij de bromfiets. Een poosje trapt hij. 't Gaat zwaar. Daarom stapt hij maar af en gaat eraast lopen. Anders is hij ook veel te gauw thuis. Wat heb je eraan? Voor Kees, die altijd haast heeft, die het leven in vliegende vaart beleeft, omdat hij er voor al niets van wil missen, is dit lopen in het donker iets heel bijzonders. En hij vindt het nog mooi ook! De avond legt een koesterende arm om hem heen. Of is het... God?

„Stil maar jongen. Ik weet wel, dat je alles mee wilt maken. Dat je bang bent dat je iets van het leven ontgaan zal. Of misschien is het je onzekerheid. Voor de toekomst. 't Is een vreemde wereld. Daarom vind je het „nú” alleen belangrijk. Is het niet zo? Maar wees nu eens even stil. Laat al je krampachtigheid, je drukdoenerij nu eens even varen. En luister...”

Hoor je de engelen? „U is heden geboren de Zaligmaker...”

Dát, jongen, is het heden en de toekomst... Je moet niet bang zijn, je moet je ook niet dapperder voordoen dan je bent... je moet alleen maar... luisteren.”

Kees weet niet, of hij lang zo gelopen heeft. Voor zijn gevoel loopt hij hier al een hele tijd. Alles wat ervoor geweest is, zijn verlangen naar drukte, zijn geknal met de brommer, het lijkt zo ver weg. De rust van de avond (of... van God) daalt over hem heen, zodat alles uit hem weg schijnt te stromen. Alle opgeschroefde onverschilligheid, alle stoerheid... Hij is leeg, zo leeg als die tank.

Een leegte, die klaar ligt voor het Woord...

„Je bent vroeg”, zegt moeder verrast. Kees kijkt de kamer door. Hoe lang is hij hier niet geweest?

GEDENKT DER GEVANGENEN

Hebr. 13 : 3.

Reeds vele jaren verzendt de Commissie tot verspreiding van Chr. Lectuur onder de gevangenen o.a. de kalender „De Olijftak” en het tijdschrift „De Vriend des huizes” naar diverse inrichtingen in ons land. Voor het werk onder jeugdigen worden weekkalendertjes verstrekt, terwijl sinds verleden jaar het tijdschrift „De Prinses” aan enkele instellingen gezonden wordt.

Wilt gij helpen bij dit werk?
Velen komen daardoor in aanraking met Hem,
Wiens gedenken hun heil beoogt.

De Commissie voornoemd:
Prof. dr. M. J. A. de Vrijer,
Heemstede
Ds. G. Gerbrandy, gev. pred.,
Utrecht
Mevr. J. Winckel-van Heest,
penningmeesteresse
Secretariaat:
Ds. J. J. Winckel,
Vorchten (Gld.), post Heerde

Postrekening 91 32 81 t.n.v. bovengenoemde Commissie, p/a Herv. Pastorie, Vorchten (Gld.), post Heerde.

N.B. Verzoeken bij uw gave de naam van dit blad te vermelden.

Het lijkt allemaal zo anders. Moeders witte haar glinstert in het lamplicht. Vader knikt hem vergenoegd toe. Jo springt overeind om een stoel bij te trekken. 't Is alsof ze naar hem hebben uitgezien. Alsof hij van een lange reis terugkomt. De kamer koestert hem als de avond gedaan heeft.

Waarom is hij hier toch altijd van weggegaan. Waarom heeft hij hier in stilte en soms hardop, over gemopperd?

„Fijn, dat je zo vroeg bent”, zegt moeder nog eens. Kees had haar niet gehoord.

„'k Had geen benzine meer. Maar dat is niet erg hoor! Jullie zitten hier gezellig... Krijg ik ook koffie, Jo?”

Wat hoort moeder aan die stem? En „gezellig”, zegt Kéés dat? Nog vreemder vindt ze hem wanneer hij, als terloops opmerkt: „Als alle jongens met brommers eens, midden op een landweg, een lege tank hadden, zou het 'savonds in de stad misschien rustiger worden. Als je altijd lawaai om je heen hebt, kun je niet luisteren...”

Moeder houdt haar adem in.

Kan 't zijn... zou Kees begrepen hebben...?

Toch? Al hebben ze hem geen al te best voorbeeld gegeven?

Kees, ga door... smeken haar ogen. Vertel eens... Maar hij zegt niets meer en moeder wil niet vragen. Want als Kees goed geluisterd heeft en het goed heeft verstaan, zal hij zelf het antwoord moeten geven: „Hier ben ik Heer! Ik kom naar uw kribbe.”